

Iceland
Liechtenstein
Norway

Active
citizens fund

RAPORT Z EWALUACJI PROJEKTU

MŁODZIEŻOWE LABORATORIUM SAMORZĄDOWE

RAPORT Z EWALUACJI PROJEKTU MŁODZIEŻOWE LABORATORIUM SAMORZĄDOWE

opracowanie kwestionariusza i raportu
oraz przeprowadzenie wywiadów: Barbara Wrona

współpraca merytoryczna:
Agnieszka Karpiel, Natalia Kałuża

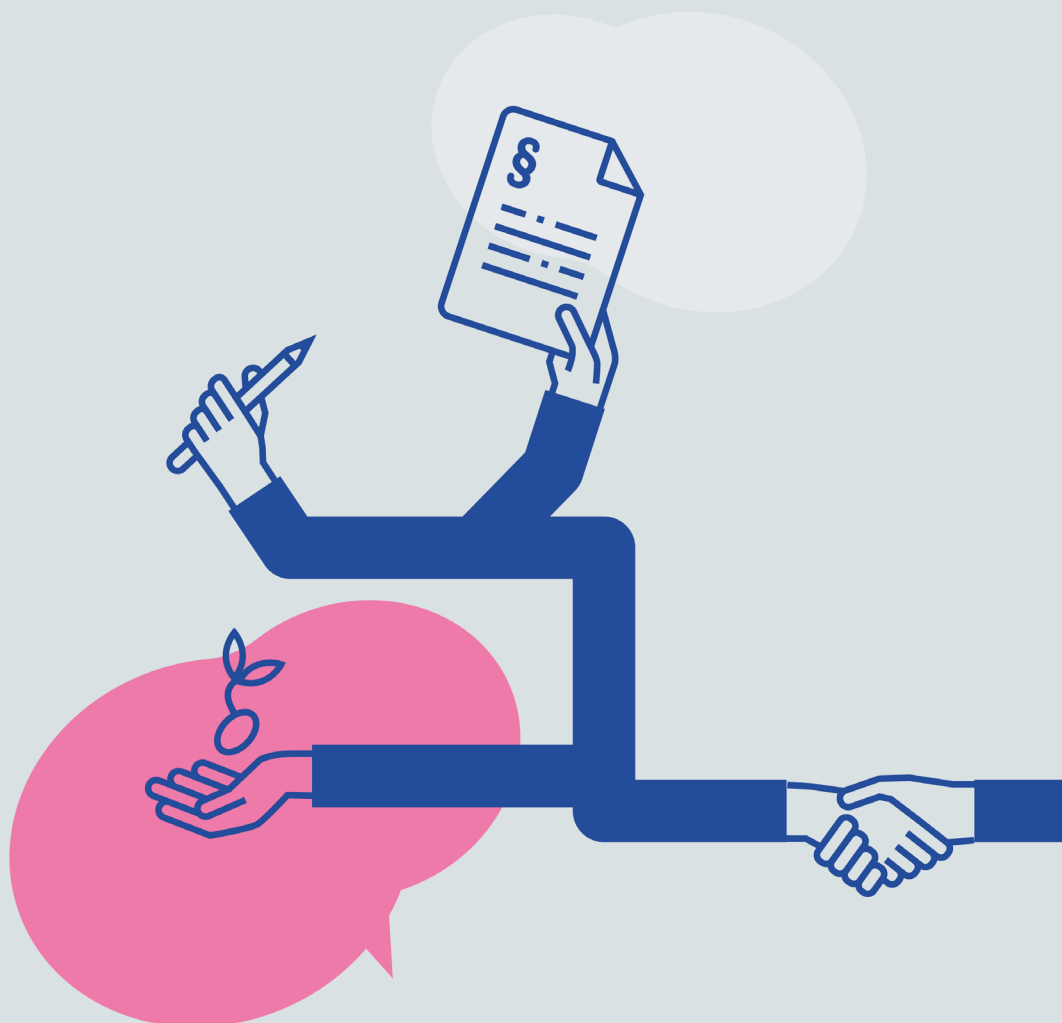
projekt graficzny: Anna Pluta | [@pluta.anna](https://www.instagram.com/pluta.anna)

Projekt finansowany przez Islandię, Liechtenstein
i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu
Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.

Projekt objęty Patronatem Honorowym
Burmistrza Miasta Cieszyna Gabrieli Staszkievicz.

krytyka
polityczna
ŚWIETLICA W CIESZYNI

Cieszyn
bez granic

wstęp

W maju 2023 przeprowadzano ewaluację projektu **Młodzieżowe Laboratorium Samorządowe** realizowanego przez Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego, prowadzące Świetlicę Krytyki Politycznej w Cieszynie.

W ewaluacji wzięło udział dziesięć osób uczestniczących w projekcie. Jako formę ewaluacyjną przyjęto wywiady na podstawie przygotowanego wcześniej kwestionariusza.

Celem ewaluacji było poznanie wpływu, jaki miał udział w projekcie MLS na poziom zaangażowania młodych ludzi w działania społeczno-obywatelskie, a także na rozwój ich kompetencji, wiedzy i samoświadomości społecznej i indywidualnej.

pytania

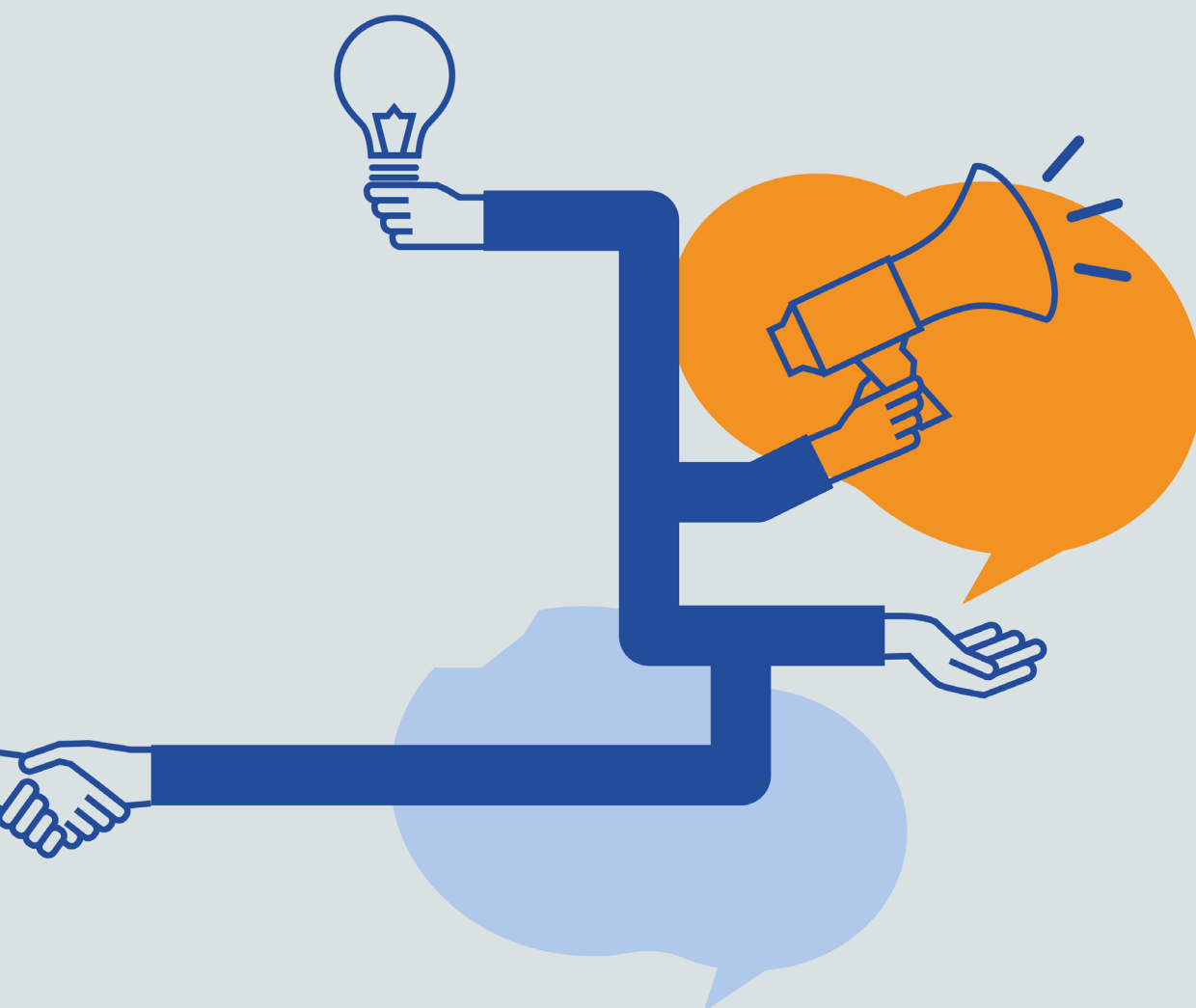
Zadano następujące pytania:

1. Skąd dowiedziałeś_aś się o projekcie MLS?
2. Dlaczego zdecydowałeś_aś się zgłosić do projektu MLS?
3. Jakie miałeś_aś wyobrażenia o społeczno-obywatelskim zaangażowaniu młodzieży przed zgłoszeniem się do projektu?
4. Co było Twoją główną motywacją gdy zgłaszałeś_aś się do projektu?
5. Jakie nadzieje wiązałeś_aś z udziałem w projekcie?
6. Jakie korzyści dla siebie wynosisz z udziału w projekcie?
7. Czego dowiedziałeś_aś się o sobie?
8. Czego nauczyłeś_aś się o współpracy z innymi?
9. Co było najtrudniejsze/ było największym wyzwaniem w trakcie trwania projektu?
10. Co według Ciebie było najbardziej wartościowe w projekcie MLS?
11. Które podejmowane podczas seminariów czy warsztatów tematy były dla Ciebie najbardziej interesujące/przydatne?
12. Czy poza udziałem w seminariach i warsztatach angażowałeś_eś się dodatkowo w jakieś działania w ramach MLS?
13. Jak oceniasz efekty tych działań?
14. Czy w przyszłości chciałbyś_abyś dalej angażować się społecznie lub działać na rzecz lokalnej społeczności (np. w organizacji pozarządowej lub w samorządzie lokalnym)?
15. W jakiego typu działania najbardziej chciałbyś_chciałabyś się angażować?
16. Czy uważasz, że Twój wpływ na sprawy Cieszyna wzrósł po udziale w projekcie?

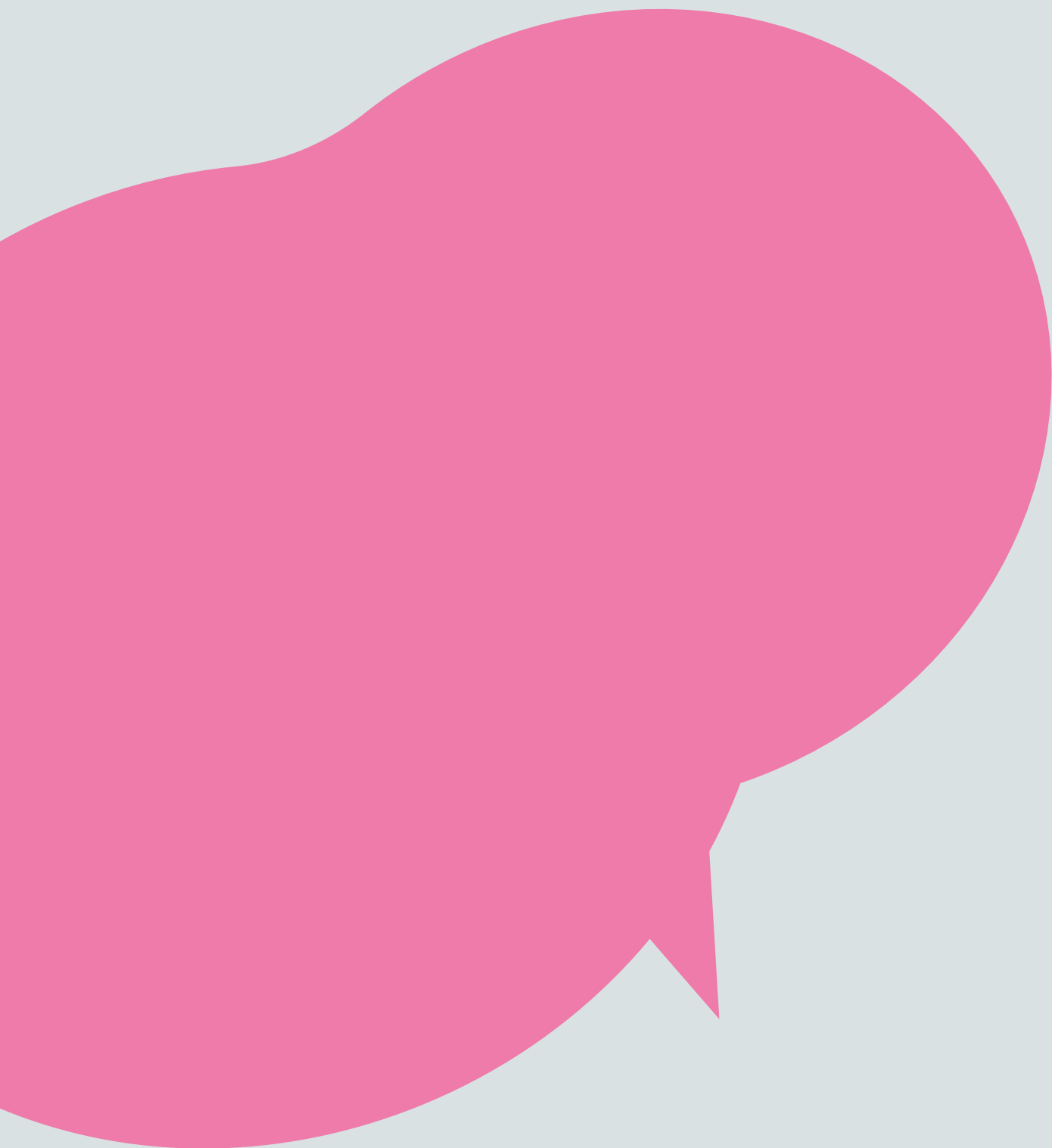
17. Co Twoim zdaniem realizatorzy projektu mogliby poprawić/zmienić w swoich kolejnych działaniach skierowanych do młodych osób? Na jakich tematach powinni się skupić?

18. Czy jest coś co chciałabyś/chciałbyś przekazać realizatorom?

19. Jeśli kolejny raz brałbyś/łabyś udział w podobnym projekcie na jakich tematach chciałabyś/łbyś się skupić?

wnioski

Na podstawie powyższych pytań sformułowano następujące **WNIOSKI**:

1. Zdecydowana większość osób uczestniczących dowiedziała się o projekcie MLS od innych osób znających działalność Świetlicy Krytyki Politycznej w Cieszynie (nauczyciele, grupa koleżeńska, Samorząd Szkolny) albo sama była już wcześniej związana ze świetlicą. Do dwóch osób informacja dotarła przez media społecznościowe.

2. Większość osób zgłaszających się do projektu nie miała doświadczenia w działaniach społeczno-obywatelskich, często były przekonane, że głos młodych ludzi nie jest słyszalny i brany pod uwagę. Trzy osoby były wcześniej związane z ruchem klimatycznym. Głównymi motywacjami stojącymi za przyłączeniem się do MLS były:

- chęć podjęcia działania i sprawdzenia się w nim;
- ciekawość, chęć zdobycia nowej wiedzy;
- potrzeba zmiany (zmiany w swoim dotychczasowym życiu, zmiany w regionie)
- chęć angażowania się społecznego;
- potrzeba edukacji w obszarach takich, jakie nie są poruszane w szkole: nierówności, dyskryminacja, sztuczna inteligencja, feminizm, strajki ekologiczne, struktura miasta, transportu miejskiego etc, elementy prawa, aktywizm, również tematy, które mogą przydać się w realizacji przyszłej ścieżki zawodowej;
- chęć dowiedzenia się czegoś o sobie, chęć odczucia, że ma się realny wpływ na otaczający świat;

- chęć poznania nowych osób;
- chęć poznania osób o podobnych poglądach i potrzebach;
- chęć zdobycia nowej wiedzy, poszerzenie swoich kompetencji.

3. Dzięki udziałowi w projekcie MLS młodzież znacznie poszerzyła swoje kompetencje w zakresie:

- podejmowania samodzielnych działań na rzecz lokalnej społeczności, nagłaśniania problemów ważnych dla młodzieży;
- organizacji pracy własnej i grupowej;
- jasnego formułowania swoich poglądów, wypowiadania się na forum grupy i publicznie;
- realizacji działań warsztatowych dla innych osób;
- współpracy, wzajemnego słuchania się, poszanowania dla innych poglądów

a także zdobyła wiedzę o:

- zasadach działania lokalnych samorządów i struktur miejskich;
- złożoności organizacji rozwiązań wdrażanych dla lokalnych społeczności (np. komunikacja miejska);
- zdrowiu psychicznym młodzieży i sposobach radzenia sobie z problemami, miała możliwość podzielenia się swoimi doświadczeniami;
- zagrożeniach i wyzwaniach związanych z funkcjonowaniem mediów społecznościowych;

- problemie fake newsów, możliwości ich wykrywania i przeciwdziałania ich szerzeniu się;
- możliwościach podejmowania obywatelskich działań.

4. Dzięki udziałowi w projekcie MLS młodzi ludzie mieli możliwość poszerzenia wiedzy o samych sobie. Przeprowadzone na przestrzeni dwóch lat działania warsztatowe, obejmujące bardzo szeroki zakres tematyczny a także stworzenie możliwości angażowania się w dodatkowe działania dla innych, pozwoliły młodzieży sprawdzić się w wielu nowych obszarach. Dowiedzieli się czy mają w sobie cechy lidera, czy bezpieczniej czują się w pracy na zapleczu projektu. Jak odnajdują się w sytuacji publicznego wystąpienia i kontaktu z urzędnikami i politykami. Młodzi ludzie sprawdzali nabywane umiejętności w praktycznych działaniach. Prowadzili warsztaty edukacyjne dla uczniów młodszych klas, organizowali debaty z osobami ze świata nauki i polityki, debaty międzypokoleniowe, a także działania protestacyjne. W swoich działaniach podejmowali tematy istotne dla nich, dostrzegając przy tym problemy społeczne takie jak np. wykluczenie komunikacyjne czy zdrowie psychiczne młodzieży. Należy podkreślić, że cykl spotkań i warsztatów był okazją do nabywania i rozwijania kompetencji miękkich. Projekt MLS wydaje się bardzo dobrze wypełniać lukę, którą bardzo często w polskim systemie edukacji pozostawia edukacja systemowa. Bardzo dużą uwagę przykuwa także powtarzające się w wypowiedziach osób uczestniczących w ewaluacji doświadczenie “bycia wysłuchanym” przez osoby

dorośle. Respondenci i respondentki podkreślały jak istotne było dla nich uczestniczenie w rozmowach, w których czuli się traktowani na równi z dorosłymi. Doświadczenie to wydaje się mieć istotny wpływ na poczucie sprawczości i dostrzeżenie obecności młodzieży w mieście Cieszynie. W maju 2023 roku powołano do życia Młodzieżową Radę Miasta Cieszyna, w której składzie znalazły się dwie osoby uczestniczące w projekcie MLS. Większość osób biorących udział w ewaluacji przedstawiało to wydarzenie, jako sukces. Oprócz szerokiego rozwoju kompetencji i wiedzy, powołanie MRM stało się głównym efektem i wymiernym sukcesem dla osób uczestniczących w projekcie.

5. Większość osób uczestniczących w projekcie chce rozwijać swoje społeczno-obywatelskie zaangażowanie, najczęściej łącząc je z dalszą edukacją, także poza granicami miasta Cieszyna. Podczas wywiadów, wymienione zostały obszary tematyczne, które w swoich działaniach chciałyby podjąć osoby uczestniczące w projekcie. Są to:

- edukacja dotycząca zmian klimatycznych i praw zwierząt;
- psychologia, neurobiologia, sztuczna inteligencja;
- relacja z osobami w wieku senioralnym, działanie na rzecz integracji międzypokoleniowej;
- powołanie młodzieżowej grupy górskiej;
- dalszy rozwój kompetencji miękkich, rozwój rozpoczętej już współpracy i działalności aktywistycznej;
- przeciwdziałanie wykluczeniu komunikacyjnemu;

- działania na rzecz osób LGBT;
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa narodowego i promocji historii;
- także działania poza granicami państwa (wzorując się np. na działaniach organizacji takich jak „Lekarze bez granic”);
- działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cytuję fragmenty wybranych odpowiedzi:

R: Edukacja. Działania dla młodszych osób. Edukacja pozaformalna - np. warsztaty. Edukacja o samorządzie, działania ekologiczne.

R: Chciałbym robić to, co robiłem dotychczas: organizować wydarzenia, kontrolować księgowość, organizować i koordynować wydarzenia, zajmować się logistyką. Obszary tematyczne: edukacja, prawa osób LGBT, wykluczenie komunikacyjne.

R: Afryka (ochrona zagrożonych gatunków). Medycy poza granicami Lekarze bez granic, Medycy na granicy. Pomaganie ludziom ponad jakimikolwiek granicami.

R: Zmiany klimatyczne, feminizm, walka o równość generalnie.

R: Strajki, uczenie młodzieży, osób młodszych, uświadamianie ich o zagrożeniach ekologicznych, wskazywanie na różnorodność. Obszary tematyczne: zmiany klimatyczne, przyszłość planety. Odpowiedzialność ludzi!

R: Działania edukacyjne i promocyjne, uświadamiające, że można działać i jak ciekawy jest świat, w jak szybkim tempie się zmienia.

Obszary tematyczne: kultura, historia, społeczeństwo.

R: Kampanie informacyjne, edukacja. Prawa zwierząt (doświadczenie w kwestii prawidłowego utrzymania ryb akwariowych), eventy dla starszych dzieci, działania międzypokoleniowe. Organizacja eventów, działania w fundacji.

R: Najbardziej chciałabym działać na rzecz osób z marginesu społecznego.

6. Wszystkie osoby biorące udział w ewaluacji wyraziły bardzo duże zadowolenie z udziału w projekcie MLS, jednocześnie często podkreślając jak dużym wyzwaniem było dla nich wytrwanie w trwającym dwa lata działaniu. Zaangażowanie wymagało od nich lepszej organizacji czasowej, pogodzenia obowiązków szkolnych i pozaszkolnych z uczestnictwem w projekcie MLS, często też dojazdami do Cieszyna (problem z komunikacją miejską). W spotykających ich trudnościach czuli wsparcie organizatorek projektu. Czuli, że jest miejsce na ich obecność, poglądy, różnice. Jedną z głównych wartości, które dostrzegali było, często niełatwe, podejmowanie dialogu z osobami o innych poglądach i próba szukania wspólnych rozwiązań.

Część osób wskazała organizacyjne problemy, z którymi zetknęli się w trakcie projektu. Była to organizacja grupy pod kątem komunikacji i przede wszystkim: konsekwentnego uczestnictwa w zajęciach. Osoby aktywnie uczestniczące w działaniach projektowych, wyraziły zastrzeżenia dotyczące obecności osób, które zgłosiły się do projektu, ale w nim nie uczestniczyły. Najczęściej wskazywanym problemem było podtrzymywanie stałości uczestnictwa grupy w projekcie (rotacja grupy, konsekwentne uczestnictwo w zajęciach, branie odpowiedzialności na siebie za pozostałych uczestników, którzy nie pojawiali się na kolejnych zajęciach albo/i nie wywiązywali się z obowiązków). Jak podkreślały, w kolejnych działaniach wskazane byłoby zweryfikowanie osób biorących udział w projekcie i pozostawienie w nim osób zaangażowanych, co mogłoby podnieść poczucie bezpieczeństwa i wspólnotowości. Pojawił się także pomysł, aby rozważyć wprowadzenie rozmów kwalifikacyjnych podczas, których można by określić autentyczną chęć zaangażowania się młodych osób w działania. Drugą uwagą była nie zawsze terminowa i systematyczna organizacja działań, co według niektórych osób uczestniczących mogło mieć wpływ na spadek motywacji. Uwagi te zgłosiły cztery osoby. Najczęściej wspominano o tym, że problemem było połączenie udziału w projekcie z pozostałymi obowiązkami szkolnymi i pozaszkolnymi, ze względu na ograniczenia czasowe.

Udział w projekcie MLS był bez wątpienia bardzo ważnym, życiowym doświadczeniem dla osób uczestniczących. Wielu z nich pozwolił się rozwinąć (wymienione wyżej kompetencje miękkie i nowa wiedza), sprawdzić siebie w nowych obszarach działań, zarówno indywidualnie, jak i we współpracy w grupie rówieśniczej. Wysoce pozytywny zasób doświadczeń wpłynął na poczucie sprawczości młodych osób, zwiększył ich obecność i słyszalność w Cieszynie. Osiągnięto planowany cel - powołanie Młodzieżowej Rady Miasta, a także zintegrowano środowisko młodzieży i otwarto ścieżki współpracy obywatelskiej.